

Kreikka (KL20)

LUENTO 22.5.2014
TM NINA NIKKI

Taivuta ja käännä

- Akt. ind. prees., kaikki persoonat

1. λαμβάνω ottaa
2. ἀφίημι antaa anteeksi

Selitä termit

1. Pääluokat eli diateesit
2. Tapaluokat eli modukset
3. Aikamuodot eli tempukset
4. Aspekti ja teonlaatu
5. Taivutusluokat eli konjugaatiot

Verbien määrittelytaulukko

PÄÄLUOKKA	TAPALUOKKA ELI MODUS	AIKALUOKKA ELI TEMPUS	PERSOONA
aktiivi	indikatiivi	presens	yks. 1 (minä)
mediumi	konjunktii	imperfekti	yks. 2 (sinä)
passiivi	imperatiivi	aoristi	yks. 3 (hän)
	optatiivi	perfekti	
		pluskvamperfekti	mon. 1 (me)
	(infinitiivi)	futuuri	mon. 2 (te)
	(partisiippi)		mon. 3 (he)

Nominien taivutus

- Sanaluokat: nominit, verbit ja partikkelit
- **Nomini** on sana, joka taipuu [sijamuodoissa](#) ja [luvussa](#).
- Nomineja ovat:
 - [substantiivit](#)
 - [adjektiivit](#)
 - [numeraalit](#)
 - [pronominit](#)

SUKU ja LUKU

- Kreikan nominit jakautuvat kolmeen sukuun: **maskuliiniin**, **feminiiniin** ja **neutriin**.
- Lukuina *yksikkö* ja *monikko* kuten suomessa.
- Suku joskus luonnollinen ("poika", "mies" yms. ovat maskuliineja jne).
- Sanan päätteistä voi usein päätellä suvun, mutta käytännössä suvut opeteltava ulkoa.
- *Määräinen artikkeli* esiintyessään paljastaa useimmiten suvun.

ARTIKKELI

- Vain määräinen artikkeli käytössä (vrt. a boy, the boy, kreikassa: "boy, the boy"). Artikkelin puuttuminen ei tosin aina merkitse epämääräisyyttä!
 - Artikkeli taipuu pääsanan mukaisesti suvussa, luvussa ja sijassa.
• Maskuliini (yks. nom.)	ὁ
• Feminiini (yks. nom.)	ἡ
• Neutri (yks. nom.)	τό

SIJAMUODOT

- Suomen kielessä on 15 sijamuotoa.
- Kreikassa 5 sijamuotoa:
 - **nominatiivi**
 - **genetiivi**
 - **datiivi**
 - **akkusatiivi**
 - **(vokatiivi)**

- **nominatiivi** on perusmuoto (talo)
- **genetiivi** ilmaisee omistajan (talon)
- **datiivi** ilmaisee kenelle tai mille jotain tehdään (epäsuora objekti) (talolle)
- **akkusatiivi** vastaa kysymykseen ketä?, mitä? (suora objekti) (taloa, talon)

- Vokatiivi harvinaisempi, puhuttelu ("miehet, veljet!", "Herra!")

- Annoin kirjan hänelle.
- Naapurin kissa syö kalaa.

MÄÄRITTELY

- Muoto-opillinen merkitseminen määriteltäessä nomineja:
- suku, luku, sija, perusmuoto kreikaksi, suomennos
- Esim. νόμος
 - mask. yks. dat. ὁ νόμος laki

DEKLINAATIOT

- Kolme taivutusluokkaa eli deklinaatiota:
 - **1. eli a-deklinaatio (enimmäkseen feminiinejä sanoja)**
 - **2. eli o-deklinaatio (enimmäkseen maskuliineja ja neutreja sanoja)**
 - **3. deklinaatio (kaikkia sukuja)**
- Opettelemme ensin 2. deklinaation maskuliinit ja neutrit, sitten 1. deklinaation ja viimeiseksi 3. deklinaation.

Laki, ὁ νόμος (mask.)

- Yksikkö
- Nominatiivi: ὁ νόμος (laki)
- Genetiivi: τοῦ νόμου (lain)
- Datiivi: τῷ νόμῳ (laille)
- Akkusatiivi: τὸν νόμον (lakia, lain)
- ὁ νόμος τοῦ θεοῦ
- (ὁ θεός = Jumala)

- Monikko
- Nominatiivi: οἱ νόμοι (lait)
- Genetiivi: τῶν νόμων (lakien)
- Datiivi: τοῖς νόμοις (laeille)
- Akkusatiivi: τοὺς νόμους (lait, lakeja)

Τυö, τὸ ἔργον (neutr.)

- Yksikkö
- Nominatiivi: τὸ ἔργον (työ)
- Genetiivi: τοῦ ἔργου (työn)
- Datiivi: τῷ ἔργῳ (työlle)
- Akkusatiivi: τὸ ἔργον (työtä, työn)

- Monikko
- Nominatiivi: τὰ ἔργα (työt)
- Genetiivi: τῶν ἔργων (töiden)
- Datiivi: τοῖς ἔργοις (töille)
- Akkusatiivi: τὰ ἔργα (töitä, työt)

- τὰ ἔργα τοῦ νόμου